No. 187. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Woensdag 8 Augustus.

Frankrijk.

PARIJS, den [illegible] Augustus.

Gisteren hebben verscheidene leden der koninklijke familie en personen tot het hof behoorende, zich naar de kerk van St. Roch begeven, die voor het publiek gesloten was, om de gebeden bij te wonen, die aldaar voor de gelukkige bevalling der prinses *Helena* werden gedaan.

— De minister van binnenlandsche zaken, *Montalivet*, heeft gisteren den maarschalk *Soult* bezocht en een lang gesprek met hem gehad.

— Men verzekert thans, dat er onderhandelingen geopend zijn tusschen den baron *J. Rothschild* en de spaansche commissarissen over het sluiten eener geldleening. De eerstgemelde had, juist om de onderhandelingen voort te zetten, zich naar het zuiden van Frankrijk begeven, onder den schijn van de Pyreneesche wateren te gebruiken. Dit zou geheel in strijd zijn met hetgeen vroeger gemeld werd, dat namelijk het huis *Rothschild* zich in het geheel niet wilde inlaten met eene leening voor rekening van het spaansch gouvernement. Het komt bovendien vreemd voor, dat de heer *J. Rothschild* daarvoor naar het zuiden van Frankrijk reist, terwijl de spaansche commissarissen zich nog altijd hier bevinden.

— De *Gazette des Tribunaux* geeft eenige nadere berigten omtrent de loopende geruchten wegens het maken en verkoopen van valsche staatsdocumenten. Zekere *Chaltas*, wiens naam bij de regtbank meermalen voorkwam ter zake zijner geschillen met den hertog *Karel* van Brunswijk, ten gevolge waarvan hij tot de betaling aan dezen eener schadeloosstelling van 20,000 fr. en een jaar gevangenis veroordeeld werd, had, volgens het gezegd blad, vroeger betrekkingen onderhouden met een der oudste diplomatieke leden, eene kleine duitsche mogendheid te Parijs vertegenwoordigende, en in betrekking staande tot Z. M. den Koning der Nederlanden. Voor omtrent eene maand er [illegible] gevangenis [illegible] gekomen, waarin *Chaltas*, wegens de geldelijke veroordeeling ten voordeele van den hertog van Brunswijk, gedurende drie jaren [illegible] [illegible] gesteld. Laatstleden maandag werd de woning van *Chaltas* door de policie onderzocht, zijne papieren in beslag genomen en hij-zelf, op de aanklagt van zich aan een komplot te hebben schuldig gemaakt, gearresteerd en buiten toegang gesteld. Voor den regter van instructie gebragt, zou *Chaltas* niet ontkend hebben bedrog te hebben gepleegd. »Het schijnt, zegt de *Gazette de Tribunaux*, dat hij, om in de oogen van zijnen beschermer zich als iemand van belang voor te doen, of om eenige andere reden, geveinsd heeft, zich, door middel van omkooping van ambtenaren, in het bezit eener geheime correspondentie te hebben gesteld, waarin, opzigtelijk zekere punten, de officiele nota's die tusschen de mogendheden, betrekkelijk de hollandsch-belgische zaak gewisseld werden, werden gelogenstraft. De gezegde diplomaat zou, naar die aanduidingen, aan zijn gouvernement inlichtingen hebben gegeven, waardoor eene soort van verwarring en zekere belangrijke kwestien waren ontstaan; tot de oorzaak van het onverklaarbaar aanhoudend misverstand opklimmende, was men eindelijk achter het door *Chaltas* gepleegd bedrog gekomen. Men verklaart deze zonderlinge afgifte van stukken, eensdeels uit geldelijk gebrek, anderdeels uit de dwaze zucht om zich den schijn van belangrijkheid te geven. Het mandaat tot arrestatie is, in een mandaat van bewaring veranderd, thans alleen onder vermoeden van afzetterij."

— De [illegible] voegt bij het bovenstaande, dat men in de woning van *Chaltas* papieren zou gevonden hebben, door den Nederlandschen zaakgelastigde, den heer *Fabricius*, onderteekend, en dat deze een onderhoud met den heer *Molé* deswege zou gehad hebben.

— Een der Lyonsche bladen, vermeldende dat de heer *de Chateaubriand*, na het zuidelijk Frankrijk bezocht te hebben, te Lyon was aangekomen en spoedig naar Parijs terugkeeren zou, schrijft zijne geheele reis toe als voor het herstel zijner gezondheid ondernomen. Hier gelooft men aan eene geheel andere reden; de reis zou, naar men hier wil, ten doel gehad hebben, om de verdeeldheid onder de legitimistische partij te doen ophouden en de royalisten der zuidelijke departementen tot zijne bijzondere gevoelens over te halen. Men wil tevens reeds weten, dat de heer *de Chateaubriand* in deze zijne poging niet geslaagd is, en wel omdat een der legitimistische bladen van Lyon, *le Réparateur*, de komst van den voornamen reiziger slechts met een enkel woord, zonder eenige verdere bijzonderheid, vermeldt.

— Uit Spanje worden heden geen nadere tijdingen medegedeeld.
— [illegible] van den Zondag, geene fonds-notering.

Duitschland.

FRANKFORT, den 4den Augustus.

"Uit Livorno wordt, van den 23sten Julij, aan de *Allgemeine Zeitung* geschreven: »Onze tijdingen uit Alexandrie gaan tot den 6den dezer en houden, dat de vloot van *Mehemed* Ali reeds van Alexandrie naar de Syrische kust was gestevend, en dat de Onderkoning zich gereed maakte haar te volgen en op haren kruistogt een eind wegs te begeleiden. Dit besluit is te weeg gebragt door de tijding van het uitzeilen der ottomannische vloot, en *Mehemed* heeft het bevel tot uitloopen meer tot zijne eigene zekerheid, dan met opzigt tot de volvoering zijner plannen, gegeven. Nadat alle pogingen der vreemde gezanten om hem van dit besluit af te houden vruchteloos waren gebleven, moeten eenigen hunner hem aangeraden hebben, om althans in persoon den togt mede te maken, hetgeen echter zeker bij hem reeds eene uitgemaakte zaak zal geweest zijn. Men is hier aan de grootste bezorgdheid overgegeven, daar men uit deze beweging, met grond, eene stremming van den handel voorziet; terwijl men ten vurigste de handhaving van het *status quo* en eene verzoening der partijen wenscht." [Men zal zich herinneren, dat in ons laatstvorig nommer een regtstreeks berigt uit Alexandrie, mede van den 6den, is medegedeeld, volgens hetwelk toen de scheepsmagt van den Onderkoning wel gereed lag om uit te zeilen, maar de haven nog niet verlaten had.]

— Te Weenen waren den 30sten julij genoteerd: 5 pCt. Met. 107¼; 4 pCt. 100⅝; 3 pCt. 81⅝; Bankact. 1444½.

Nederlanden.

BREDA, den 7den Augustus.

Omstreeks een ure dezen middag is, onder [illegible] hoorn-muzijk, onze vesting binnengemarcheerd, het schoone 2de bataillon der afdeeling grenadiers, gekommandeerd wordende door den majoor van [illegible] Booy, hetwelk laatstleden Zondag morgen uit 's Gravenhage vertrokken is; hetzelve is bij de ingezetenen ingekwartierd en zal morgen ochtend zijnen marsch naar het kamp voortzetten. — De verdere garnisoensverandering welke gisteren door ons als alhier op handen zijnde vermeld werd, heeft heden plaats gehad; terwijl overigens nog in den vroegen ochtend door deze stad gekomen is, het 2de bataillon der 8ste afdeeling infanterie, van Bergen-op-Zoom naar het kamp gaande.

— Men schrijft ons, van gisteren avond, uit 's Hage: » Door Z. M. zijn tot kadetten aan de Koninklijke Militaire Akademie te Breda benoemd: de heeren *J. Strootman*, *G. A. J. D. van Hoey-Schilthouwer*, *W. B. Bronkhorst*, *T. G. H. Driessen*, *S. C. L. Mesch*; *J. W. H. Roger*, *B. A. de Quay* en *L. G. H. Mansfeldt*.

» Het heeft Z. M. behaagd tot 2den luitenant-kwartiermeester bij de 8ste afd. inf. te benoemen *J. H. G. Karis*, thans sergeant bij de 10de afdeeling infanterie.

» Ook is tot predikant der Nederduitsche Hervormde gemeente te Tilburg door Z. M. benoemd de kandidaat *G. J. Molengraaff*."

— Naar men verzekert, zou Zr. Ms. fregat *Bellona*, kapitein ter zee *Arriens*, bestemd zijn tot het doen, in het aanstaande voorjaar, eener reis door de Middellandsche Zee, en zou Z. K. H. Prins *Hendrik* zich op dien bodem inschepen.

— HH. Exc. de secretaris van Staat, baron *van Doorn van Westkapelle*, en de minister van Kolonien, generaal *van den Bosch*, zijn Vrijdag avond van derzelver uitstapjes naar Zeeland en Drenthe, te 's Gravenhage teruggekeerd. — Den volgenden middag is de heer *Mazel*, referendaris bij het departement van buitenlandsche zaken, met depeches naar Parijs vertrokken.

— Aan den heer en mr. *J. Op den Hooff*, vroeger lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, thans lid van den Hoogen Raad, is door Z. M. een eervol ontslag verleend als lid der commissie van de Rijnvaart, gevestigd binnen Amsterdam.

— Men verneemt, dat de hooggeleerde heer *B. H. Lulofs*, door Z. M. benoemd is tot rector magnificus aan de hoogeschool te Groningen, gedurende den cursus van 1838 op 1839.

— Tot officier van gezondheid der [illegible] klasse in het kader der officieren van de Nederlandsche marine, is benoemd de heer [illegible] *Riep*, van Utrecht.

— Tot heemraad van den Roijalen [illegible] is door Z. M. benoemd, *Johannes Keller*.

— Door Z. M. zijn benoemd tot surnumerairs bij de [illegible] belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Rotterdam, de heeren *A. Matthes* en *R. Baelde*.

— De londensche correspondent van een onzer bladen meldt bij herhaling aan hetzelve dat, wat er ook [illegible], [illegible] houdene officiele bijeenkomsten der Londensche Conferentie gehad

moge zijn, de leden van dezelve zich nog niet vergaderd hadden en er nog geen vooruitzigt bestond, dat dezelven eerlang zouden vergaderen. De zaken werden steeds dan aangeroerd of behandeld als men elkander toevallig of opzettelijk bezocht; terwijl de onderscheidene afgevaardigden nu en dan aan lord *Palmerston* kennis gaven van hunne persoonlijke inzigten en van de instructien hunner hoven, zoodat deze minister het middenpunt der questie was. Ongelukkigerwijze vernam men, dat hij thans tot het nog steeds door Frankrijk voorgestane gevoelen zou overhellen, van de noodzakelijkheid der herziening van de 24 artikelen en om de verloopen zeven jaren als niet verloopen aan te merken, in welk laatste geval de aanspraak op de achterstallen van onze zijde op zijde geschoven zou worden. Men merkt echter te regt op, dat dit de louter persoonlijke opinie des ministers was, in een vertrouwelijk gesprek aan den dag gelegd, en welke opinie altijd voor verandering vatbaar bleef.

De *Morning Post*, het blad hetwelk gehouden wordt mededeelingen te ontvangen nopens den loop der voorbereidende onderhandelingen van de Conferentie, zegt in een zijner jongste nommers, dat, ten opzigte van het grondgebied en de schuld door Belgie verschuldigd, en over hetgeen dat land in het vervolg zou moeten betalen, de inzigten en eischen der twee belanghebbende partijen zoo zeer uiteen liepen, en zoo onvereffenbaar schenen, dat door de vertegenwoordigers der groote mogendheden eenparig de geregelde en officiele bijeenkomsten der Conferentie voor als nog als nutteloos werden beschouwd, en door hen als het ware stilzwijgend besloten was, vooreerst niet te vergaderen. Men zocht thans alzoo langs den vertrouwelijken weg meer overeenkomst van inzigten en eischen te bewerken dan voor als nog bestond. De eerste zitting die de Conferentie houden zoude, meende de *Morning Post* dat veilig voor het teeken kon doorgaan dat alle zwarigheid uit den weg geruimd en de schikking zeer nabij was. Van dwangmaatregelen, tegen eene der partijen in het werk te stellen, was tot dus verre volstrekt geene rede geweest.

— Volgens nadere berigten omtrent den kerkbrand te Hoorn, dacht men vrij algemeen, dat de onherstelbare ramp welke die stad hierdoor getroffen heeft, geweten moest worden aan de onachtzaamheid van werklieden, die vrijdag-voormiddag aan herstellingen in de kerk bezig waren geweest. De vlammen schijnen zich met eene vervaarlijke hevigheid en snelheid door het gansche gebouw verspreid te hebben, daar anderhalf uur na de ontdekking van de ramp, van de kerk zelve niets meer *over* was dan de naakte muren, en er alleen nog maar een klein hoekgebouw in het oostelijke gedeelte brandde, hetwelk eene boekerij bevatte waarin zich verscheiden letterkundige zeldzaamheden bevonden. Gelukkig slaagde men er in, daar den voortgang der vlammen te stuiten en zoodoende de geheele buurt Gerritsland met de aldaar staande kerk der Doopsgezinde gemeente, die anders gewis in de ramp gedeeld hadden, te redden. De afgebrande kerk, een der grootste en schoonste uit ons vaderland, wier bouw reeds in 1469 aangevangen en die aan *St. Johannes* en *St. Cyprianus* gewijd was, bevatte de gedenkteekenen voor den admiraal *Florissoon*, *R. Hogerbeets*, *Velius*, *Junius* en andere beroemde mannen; deze allen zijn verbrijzeld; van het prachtig en uitmuntend orgel, welks *vox humana* inzonderheid den roem van alle kenners wegdroeg en dat nog onlangs aanmerkelijke herstellingen had ondergaan, is niets meer zigtbaar; het fraaije koperen koorhek is geheel versmolten; alle gestoelten en kerkboeken zijn door de vlam verteerd. De schade wordt op ruim vier tonnen schats begroot; terwijl niets voor brandschade was verzekerd. De beide kerken welke thans der Hoornsche gemeente overblijven, zijn klein en afgelegen en de grootste daarvan is bovendien zeer bouwvallig, zoodat zij, om op den duur als hoofdkerk gebruikt te worden, groote kosten noodzakelijk zoude maken. — Twee personen zijn bij deze ramp zwaar gekwetst geworden.

— In den loop dezer maand zal te Amsterdam, op eene zeer plegtige wijze, gevierd worden het eeuwfeest van het aldaar gevestigde israëlitische kollegie *Megadlei Jetomim*, tot welke viering reeds de vereischte aanstalten worden gemaakt.

— Van den 5den meldt men uit Leiden, dat die stad dien morgen een treffend verlies heeft geleden door het overlijden van den heer mr. *Pierre Antoine du Pui*, secretaris dier stad, hoogheemraad van Rijnland, ridder der orde van den nederlandschen leeuw, enz., die sedert bijna 30 jaren in eerstgenoemde betrekking ijverig en verstandig werkzaam was geweest en algemeen werd hoog geschat en bemind.

— Men meldt uit Deventer, dat door eenige ingezetenen aldaar onlangs het plan is ontworpen om eene naamlooze maatschappij op te rigten, ten doel hebbende de ontginning van woeste gronden. Reeds zijn ongeveer honderd bunders der zoogenaamde Gooijermark door deze vereeniging aangekocht; terwijl men door meerdere aankoopen aan deze van hoog belang zijnde onderneming, eene grootere uitbreiding zou geven.

— Uit Vlissingen meldt men, dat de stoomboot *de Schelde*, tusschen Vlissingen en Breskens varende, na 7 maanden, uit hoofde van te doene aanmerkelijke reparatien, buiten werking geweest te zijn, den 1sten dezer [illegible] in de vaart was gekomen, waardoor in de spoedige en [illegible]meenschap tusschen het 4de en 5de district van Zeeland [illegible]doende was voorzien.

— In de kweekschool v[illegible] de zeevaart te Amsterdam heeft den 3den dezer, na gehouden [illegible]amen, de jaarlijksche prijsuitdeeling plaats gehad; en is bij die gelegenheid de jaarlijksche gift van wijlen den admiraal *van Kinsbergen*, welke door zijne erven is bijbehouden, uitgereikt geworden, als: aan *P. Buijs*, een fraaije octant als 1ste prijs zeevaartkunde, en aan *P. A. Nedderman*, een scheepskijker als 1ste prijs scheeps-onderwijs; terwijl voorts, van wege het gesticht, aan een dertiental andere kweekelingen nuttige boekwerken zijn uitgereikt.

— In de vorige week zijn uit de haringvloot weder aangekomen 29 schepen; te weten 13 te Vlaardingen (waaronder 1 van Zwartewaal, 1 van de Rijp, 1 van Enkhuizen en 1 van Delfshaven), 4 te Maassluis en 2 te Amsterdam, te zamen met ruim 140 lasten haring. De marktprijzen werden gesteld: den 29sten Julij op *f* 34 de volle en *f* 50 de maatjes haring, den 30sten op *f* 30 en *f* 42, en den 1sten tot den 6den dezer op *f* 30 en *f* 40.

— Bij koninklijk besluit is bepaald, dat voortaan bij het bataillon jagers n°. 27, te Suriname in garnizoen, slechts twee in plaats van de vroeger bepaalde vier chirurgijns der 2de klasse en slechts acht in plaats van tien 2de luitenants der infanterie zullen dienen; dat overigens de naar de eilanden St. Eustatius en St. Martin van het garnizoen te Suriname te detacheren militairen voor ieder van die twee eilanden niet meer zullen bedragen dan één sergeant, één korporaal en twaalf jagers; terwijl de van de gemelde eilanden terug te keeren twee chirurgijns der 2de klasse en twee 2de luitenants der jagers, à la suite te Suriname zullen blijven dienen, tot dat zij, bij voorkomende vacaturen, kunnen invallen.

— Naar men verneemt, zal de commissie tot de zaken der protestantsche kerken in Neerlands Oost- en West-Indiën, voortaan op den eersten woensdag in de maand Maart, telken jare vaceren tot het afnemen van examina van degenen, die, op Nederlandsche hooge scholen of athenaea hebbende gestudeerd, begeeren in de kerkdienst van buitenlandsche kolonien geplaatst te worden; zullende dezelven tot dat einde, vier weken te voren, bij den secretaris der commissie, den weleerw. heer *Lens*, te 's Gravenhage, franco behooren over te leggen de noodige akademische en kerkelijke getuigschriften, benevens een schriftelijk bewijs van hunne bepaalde bestemming.

— Van Batavia wordt berigt, dat op de hoofdplaats van de residentie Bantam, een gemeenschappelijk kerkgebouw voor Protestanten en Roomschkatholijken gebouwd zou worden, waartoe het plan bij eene bezoekreis van den heer *Budding*, Th. Ds. en predikant te Batavia, was ontworpen, en waarvoor de noodige penningen, uit vrijwillige giften, zoo wel aldaar als te Batavia, zouden bijeenverzameld worden. Ter bevordering van deze godsdienstige bedoeling, heeft de gouverneur-generaal aan de geestelijken van beide gezindheden te Batavia verlof gegeven, om aldaar vier malen 's jaars dienst te verrigten.

— Volgens uit Londen ontvangen berigten tot laatstleden Zaturdag heeft het britsche ministerie in de zittingen van het Lagerhuis van den 2den en 3den dezer, omtrent de bepaling van het bedrag der huurwaarde welke op het kiesregt in Ierland aanspraak geeft, een middenweg voorgeslagen, ten gevolge waarvan eene conferentie zal gehouden worden tusschen leden der beide huizen, ten einde omtrent dit voorname geschilpunt van de iersche gemeenten-wet tot een besluit te komen.

— Te Londen begint men zeer beducht te worden, dat door de regeringen van Mexico en Buenos-Ayres, bij het voortduren van de blokkade der mexicaansche kusten door eene fransche scheepsmagt, kaperbrieven zullen uitgegeven worden. Volgens een berigt door het britsche koopvaardijschip *Amity*, van Laguna, eene haven bezuiden Veracruz, te Liverpool aangekomen, was op den 25sten Junij het getal fransche oorlogschepen op genoemde kust tot op tien aangegroeid en werd de blokkade met strengheid gehandhaafd.

Bij een besluit van den minister voor de openbare werken, *Nothomb*, is het toezigt over de spoorwegen in Belgie nader geregeld geworden. De ingenieur *Simons* is thans belast met het onderhoud en de paling van de oostelijke spoorweglijn, makende den weg uit van Mechelen naar de pruissische grenzen, en de ingenieur *Groetaers*, opvolger van den heer *de Ridder*, met de spoorweglijn van Mechelen naar Ostende en van Antwerpen naar Brussel.

Op den 12den dezer zal de opening plaats hebben van den spoorweg van Gent naar Brugge.

— Bij een besluit van vorst *Leopold* van den 2den dezer, is de verzameling van gedenkpenningen, aan den staat behoorende, bij de koninklijke bibliotheek gevoegd.

— Gisteren namiddag werd te Brussel, op alle hoeken van de straten, het volgend berigt aangeplakt:

» *Patriotten van Brussel*,

» De Luxemburger deputatie zal op de aankomstplaats van den ijzeren spoorweg, heden maandag, den 6den Augustus, des middags ten drie ure, aankomen; *zijt op uwen post!*"

Te Namen zijn de Luxemburger gedeputeerden, bij hunne terugkomst van het kasteel Andennes, door het volk begroet met de kreten: *leven de Belgen! leven de Luxemburgers! weg met de 24 artikelen! geen verbrokkeling!* enz., [illegible] kest van het [illegible] Luxemburger deputatie, *[illegible]*, heeft daarop de menigte toegesproken en onder anderen gezegd, dat de Luxemburgers bij voorkomende gelegenheid op het patriotismus der bewoners van Namen rekenden. Zijne woorden werden met een verdubbeld gejuich beantwoord. De deputatie zou saturdag naar Luik vertrekken en van daar maandag naar Brussel.

— Uit Venloo wordt van den 2den in de belgische bladen geschreven, dat er nog bij voortduring aan de versterking van de vestingwerken dier stad gearbeid wordt. De generaal *[illegible]*, als mede de militaire kommandant van Limburg, kolonel *Nieuport*, en de kolonels der genie *Joly* en *de Puydt*, waren aldaar binnen kort de werken in oogenschouw komen nemen.

Te Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.